

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 576/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], všetci [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj podľa čl. 11 ods. 1, čl. 12 a čl. 24 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 S 151/2013 z 27. novembra 2015 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžo 21/2016 z 31. mája 2017, a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2017 e-mailom a 22. augusta 2017 poštou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj podľa čl. 11 ods. 1, čl. 12 a čl. 24 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 S 151/2013 z 27. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžo 21/2016 z 31. mája 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] ako príslušný stavebný úrad (ďalej len „stavebný úrad“) rozhodnutím č. A/2012/00159-3 z 5. októbra 2012 v spojení s opravným rozhodnutím č. A/2012/00159-4 zo 4. novembra 2012 podľa § 88a ods. 2 a ods. 6 písm. a) a § 90 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), nariadil sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] a sťažovateľke [REDAKOVANÉ] odstránenie stavby v ich vlastníctve, konkrétne *«rodinného domu [REDAKOVANÉ], postaveného na pozemku [REDAKOVANÉ], reg. [REDAKOVANÉ], k ú. [REDAKOVANÉ], parcela definovaná podľa Geometrického plánu na zameranie stavieb a vyznačenie vecného bremena - bezpečnostného pásma vysokotlakového plynovodu parcely [REDAKOVANÉ], úradne overeného [REDAKOVANÉ]*

Správa katastra Malacky dňa 01. 04. 2011 pod číslom 152/2011». Proti označenému rozhodnutiu stavebného úradu sťažovateľa podali odvolanie, ktoré Obvodný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „obvodný úrad“) rozhodnutím č. A-2013/00493-KAZ z 21. marca 2013 zamietol a odvolaním napadnuté rozhodnutie stavebného úradu potvrdil podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Žalobou v správnom súdnictve podanou 4. júna 2013 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľa domáhali zrušenia rozhodnutia obvodného úradu č. A-2013/00493-KAZ z 21. marca 2013, ako aj rozhodnutia stavebného úradu č. A/2012/00159-3 z 5. októbra 2012 v spojení s jeho opravným rozhodnutím č. A/2012/00159-4 zo 4. novembra 2012. Krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 6 S 151/2013 z 27. novembra 2015 žalobu sťažovateľov zamietol podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Najvyšší súd, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľov, napadnutým rozsudkom sp. zn. 10 Sžo 21/2016 z 31. mája 2017 rozsudok krajského súdu z 27. novembra 2015 ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP.

Sťažovateľa v sťažnosti podanej ústavnému súdu namietané porušenie ich v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu odôvodňujú okrem iného takto:

«Máme za to, že odôvodnenie napadnutých rozhodnutí nie je náležité odôvodnené, a preto došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

... Z judikatúry Ústavného súdu SR aj Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pri posudzovaní, či ide o obydlie chránené Ústavou SR, resp. Dohovorom, nie je možné prihliadať iba na formálno-právne skutočnosti, ale je potrebné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Preto nie je podstatná otázka, či bolo postavené legálne, či je užívané legálne, ani či je jeho užívateľ prihlásený na trvalý pobyt v tomto obydli. Podstatná je predovšetkým skutočnosť, či je fakticky ako obydlie jeho obyvateľmi užívané. Preto je za obydlie potrebné považovať aj príbytky v nelegálne zriadených rómskych osadách, ktoré nespĺňajú stavebno-technické, hygienické a ďalšie požiadavky na stavby

určené na bývanie, pokiaľ ich obyvatelia reálne ako obydlie užívajú. Právo na rešpektovanie obydlia je chápané v prvom rade s ohľadom na jeho podstatu a význam pre dotknuté osoby.

Zásah do práva na rešpektovania obydlia je prípustný len za predpokladu, že tento zásah: 1. je vykonaný v súlade so zákonom - princíp legality, 2. sleduje legitímny cieľ (napr. ochrana života, zdravia alebo majetku osôb, ochrana práv a slobôd iných, odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku) – princíp legitimacy, 3. je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. Toto kritérium pritom obsahuje tak hmotnoprávne ako aj procesnoprávne aspekty – princíp proporcionality.

Významnou okolnosťou, ktorú je nutné spomenúť je, že vysťahovaná má byť celá komunita, nielen sťažovatelia. Judikatúrou ESLP, rozsudkom vo veci Winterstein vs. Francúzsko bolo ustálené, že nútené vysťahovania, ak majú byť v súlade s článkom 8 Dohovoru, musia spĺňať (okrem iného) nasledovné požiadavky: - procesné záruky, ktoré má dotyčná osoba k dispozícii; - nevyhnutnosť; - posúdenie (vrátane primeraného zdôvodnenia) primeranosti vysťahovania nezávislým súdom či iným orgánom vo svetle príslušných zásad podľa čl. 8 Dohovoru; - dostupnosť náhradného ubytovania; - zraniteľné postavenie určitých skupín. Podľa nášho názoru sa súd nezaoberal otázkou nevyhnutnosti, primeranosti ani sa nejako zvlášť nevenoval skutočnosti, že sťažovatelia sú rómskej národnosti. Súd sa absolútne nevysporiadali so záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z medzinárodných ľudskoprávných zmlúv, ktoré zaväzujú aj orgány verejnej správy.

... medzinárodné právo v oblasti ľudských práv vyžaduje, aby orgány verejnej zabezpečili, aby nútené vysťahovania nevedli k porušovaniu ľudských práv. Je tiež nutné vziať do úvahy, že prípady vysťahovania Rómov, ktorí patria do komunity v počte niekoľko sto osôb, by mohlo mať negatívny dopad na ich životný štýl a sociálne a rodinné väzby.

... V rozsudku Winterstein proti Francúzsku (ods. 159), ESLP špecifikoval: „Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že mnoho medzinárodných nástrojov, z ktorých niektoré boli prijaté v rámci Rady Európy, zdôraznili nutnosť v prípade núteného vysťahovania Rómov a kočovníkov, poskytnúť im náhradné bývanie, s výnimkou prípadov vyššej moci... Sťažovatelia sú presvedčení, že nútené vysťahovanie nariadené stavebným úradom a potvrdené správnym orgánom nespĺňa kritériá stanovené medzinárodným právom

v oblasti ľudských práv, ktoré podľa Ústavy SR má prednosť pred vnútroštátnym právom. Sťažovatelia nevlastnia žiadne iné priestory, kde by mohli bývať a obec [REDACTED] nemá v úmysle poskytnúť im náhradné ubytovanie. Reálne je tu teda hrozba, že sťažovatelia sa stanú bezdomovcami... V súlade s judikatúrou EŠLP primeranosť vážnych zásahov do práva na ochranu obydlia a súkromného a rodinného života akými nútené vystahovania sú, musí byť vždy preskúmaná nezávislým súdom či iným orgánom... Sťažovatelia tvrdia, že žiadny z orgánov, ktorý vo veci rozhodoval, neposudzoval primeranosť vystahovania sťažovateľov.

... V SR čelí hrozbe núteného vystahovania mnoho rómskych komunit, pričom tá žijúca [REDACTED] je jednou z nich. Sťažovatelia sú len jednou z rodín, voči ktorým boli vydané rozhodnutia, na základe ktorých sú miestni Rómovia povinní odstrániť svoje obydlia. Dokonca aj Výbor OSN pre odstránenie všetkých foriem rasovej diskriminácie (UN CERD) vyjadril znepokojenie nad vývojom v tejto osade... Vo vzťahu k uvedeným znepokojeniam, Výbor UN CERD odporučil: „d) Skončiť s núteným vystahovaním a odstraňovaním rómskych osád bez predchádzajúceho upozornenia a ak je nevyhnutné vykonať také odstránenie, poskytnúť im primerané a vhodné náhradné ubytovacie riešenie...

Domnievame sa, že konanie a rozhodnutia správnych orgánov, resp. ich výkon, má neprímeraný negatívny dopad výlučne na rómske obyvateľstvo obce [REDACTED], ktorej hrozí nútené vystahovanie, a teda aj bezdomovectvo. V zmysle uvedeného je naplnená minimálne tretia definícia diskriminácie v zmysle judikatúry k čl. 14 Dohovoru. Navyše, slovenský právny poriadok uvádza obťažovanie ako jednu z foriem diskriminácie. ... Podľa § 2a ods. 4 Antidiskriminačného zákona: „Obťažovanie je také správanie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastráňujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuct'ujúceho alebo urážajúceho prostredia a ktorého úmyslom alebo následkom je alebo môže byť zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti.“ ... Podľa definície obťažovania nie je potrebný komparátor, ako v prípade priamej či nepriamej diskriminácie. Odráža to v podstate skutočnosť, že obťažovanie je nevhodné samé o sebe pre formu, ktorú nadobúda a potencionálny dopad, ktorý môže mať. ... Nútené vystahovania zamerané voči rómskej menšine vedú k horším vzťahom medzi príslušníkmi tejto menšiny a majoritným obyvateľstvom a vystahované osoby prirodzene vnímajú vystahovanie ako nepriateľské či ponižujúce konanie.»

Z časti sťažnosti obsahujúcej návrh sťažovateľov na rozhodnutie vo veci možno vyvodiť, že sa domáhajú, aby ústavný súd nálezom

- rozhodol, že ich základné práva podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1, čl. 12 a čl. 24 listiny a ich práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 14 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 S 151/2013 z 27. novembra 2015 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžo 21/2016 z 31. mája 2017 porušené boli,
- zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie,
- priznal sťažovateľom úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovatelia v posudzovanej veci namietajú, že k porušeniu ich v sťažnosti označených práv došlo (aj) napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým prvostupňový súd podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol ich správnu žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupu správnych orgánov v ich veci.

Podľa § 250ja ods. 1 OSP (v znení platnom a účinnom v rozhodnom čase, pozn.) proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 1 OSP bolo prípustné odvolanie.

Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažovatelia mali právo podať proti napadnutému rozsudku krajského súdu odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo aj využili), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd (čo aj svojim napadnutým rozsudkom urobil). Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažovateľmi uplatnenom riadnom opravnom prostriedku (odvolaní) tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, keďže tento bol už v celom rozsahu podrobený prieskumnej právomoci odvolacieho súdu. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Sťažovatelia na základe argumentácie, ktorej podstatná časť je citovaná v časti I tohto uznesenia, tiež namietajú, že k porušeniu ich v sťažnosti označených základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1, čl. 12 a čl. 24 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 14 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu došlo aj napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 11 ods. 1 listiny) každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy (a čl. 12 ods. 1 listiny) obydlie je nedotknuteľné.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní.

Podľa čl. 24 listiny príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej alebo etnickej menšine nesmie byť nikomu na ujmu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať s výnimkou prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom alebo zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo na ochranu práv a slobôd iných.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd vo vzťahu k námietkam sťažovateľov v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľmi označenými základnými právami podľa ústavy a listiny, resp. právami podľa dohovoru a dodatkového protokolu. Napriek v časti II.1 tohto uznesenia konštatovanému nedostatku právomoci na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľov v časti namietaného porušenia ich v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu do úvahy aj obsah procesne bezprostredne mu predchádzajúceho napadnutého rozsudku krajského súdu, keďže označené rozhodnutie prvostupňového (krajského) súdu a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (odvolaní, pozn.) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Zo sťažnosti sťažovateľov a z dokumentácie k nej pripojenej vyplýva, že stavebný úrad rozhodnutím č. A/2012/00159-3 z 5. októbra 2012 v spojení s opravným rozhodnutím č. A/2012/00159-4 zo 4. novembra 2012 podľa § 88a ods. 2 a ods. 6 písm. a) a § 90 stavebného zákona nariadil sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] a sťažovateľke [REDAKOVANÉ]

██████████ odstránenie stavby (rodinného domu), ktorá bola v ich vlastníctve. Obvodný úrad rozhodnutím č. A-2013/00493-KAZ z 21. marca 2013 odvolanie sťažovateľov proti označenému rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zamietol.

Podľa § 88a ods. 1 stavebného zákona ak stavebný úrad zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania, a osobitnými predpismi.

Podľa § 88a ods. 2 stavebného zákona ak vlastník stavby požadované doklady nepredloží v určenej lehote alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

Podľa § 88a ods. 6 písm. a) stavebného zákona stavebný úrad nariadi odstránenie stavby aj v prípade, ak stavebník v určenej lehote nepredloží žiadosť o dodatočné povolenie stavby.

Podľa § 90 ods. 1 stavebného zákona konanie o odstránení stavby vykonáva stavebný úrad, ktorý by bol príslušný vydať pre stavbu stavebné povolenie.

Krajský súd (napadnutým) rozsudkom sp. zn. 6 S 151/2013 z 27. novembra 2015 žalobu sťažovateľov, ktorou sa domáhali preskúmania zákonnosti (a v končenom dôsledku zrušenia) rozhodnutia obvodného úradu z 21. marca 2013, ako aj rozhodnutia stavebného úradu z 5. októbra 2012 (v spojení s jeho rozhodnutím zo 4. novembra 2012, pozn.), zamietol ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 OSP, pričom svoje rozhodnutie v relevantnej časti odôvodnil okrem iného takto:

„Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že dňa 19. 9. 2011 bolo vydané poverenie stavebného úradu na vykonanie štátneho stavebného dohľadu kompetentnému zamestnancovi stavebného úradu. Dňa 25. 2. 2012 prevzal ██████████ oznámenie o začatí štátneho stavebného dohľadu a nariadení ústneho pojednávania ako aj uskutočnenie

kontroly na mieste realizácie stavby. Dňa 1. 3. 2012 bol uvedeným pracovníkom stavebného úradu vykonaný štátny stavebný dohľad na základe vlastného zistenia stavebného úradu ktorým bolo zistené, že na parcele [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ] sa nachádza stavba - rodinný dom, realizovaná v termíne od 1996 do 1997 stavebníkom [REDAKOVANÉ]. Podľa zaznamenaného vyjadrenia [REDAKOVANÉ], stavbu realizoval s [REDAKOVANÉ] z obstaraného materiálu. Stavbu realizoval s ústnym súhlasom vtedajšej starostky. Mali vedomosť, že nie sú vlastníkami pozemku ani že nemajú stavebné povolenie.

Stavebníci boli vyzvaní, aby doložili na stavebný úrad doklady na legalizáciu stavby. Záznam bol podpísaný [REDAKOVANÉ], žalobcom v 1. rade, ktorý podpísal aj čestné prehlásenie, že skutočnosti uvedené v zázname sú pravdivé... Dňa 18. 7. 2012 prevzal stavebník oznámenie o začatí konania o dodatočnom povolení stavby, v rámci ktorého podľa § 88a stavebného zákona, bol vyzvaný na doloženie dokladov pre účely dodatočného povolenia stavby: žiadosť o dodatočné povolenie stavby... V oznámení sa nachádza upozornenie, v zmysle ktorého v prípade, ak v určenej lehote (60 dni) nebudú predložené požadované doklady, alebo ak sa preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby podľa § 88a ods. 2 stavebného zákona.

Následne stavebný úrad dňa 5. 10. 2012 vydal prvostupňové rozhodnutie, ktorým nariadil odstránenie vyššie špecifikovanej stavby s určením podmienok. V odôvodnení predmetného rozhodnutia boli uvedené okolnosti vedúce k vydaniu rozhodnutia, a to nedoloženie požadovaných dokladov a existencie rozporu s verejným záujmom. Žalobcovia sa voči predmetnému rozhodnutiu odvolali podaním zo dňa 23. 10. 2012. Uviedli v ňom námietky obsahom zhodné so žalobou.

Dňa 14. 11. 2012 stavebný úrad vydal opravu prvostupňového rozhodnutia. Oprava sa týkala nesprávneho označenia čísla stavby a čísla pozemku na ktorom je stavba postavená. Jednalo sa o opravu zrejmej chyby v písaní.

O odvolaní rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím, v ktorom uviedol dôvody zhodné s obsahom vyjadrenia k žalobe...

... Na základe dôkazných prostriedkov založených v spise súd zistil, že dotknutými osobami v konaní o dodatočné povolenie stavby mali byť vlastníci stavby, a to žalobcovia v 1. a 2. rade, ktorí boli vlastníkami nepovolenej stavby, čo vyplýva zo zistení správnych orgánov ako i z čestného prehlásenia [REDAKOVANÉ] zo dňa 1. 3. 2012. Pravdivosť tohto

tvrdenia nebola sporná. Správne orgány preto postupovali voči vlastníkom stavby v zmysle tvrdenia, ktoré v konaní nebolo spochybnené. Námietky žalobcov v odvolaní voči prvostupňovému rozsudku ako i v žalobe o okolnosti, že nebolo bez najmenších pochybností preukázané vlastníctvo stavby nie sú preto dôvodné a súd ich vyhodnotil ako účelové. Z obsahu spisu súd zistil, že príslušné písomnosti a rozhodnutia vo veci boli zasielané aj vlastníkovi dotknutého pozemku, Slovenskému pozemkovému fondu ako ďalšiemu účastníkovi konania podľa § 97 ods. 1 stavebného zákona.

Námietka žalobcov smerujúca k tomu, že správne orgány nekonali s ďalšími subjektami, vlastníkmi susedných pozemkov, spoločnosťou NAFTA a. s., je vo vzťahu k prejednávanej veci irelevantná, pretože žalobcovia žalobnými námietskami nemôžu hájiť práva iných osôb, môžu namietať len porušenie vlastných práv.

Je pravdou, že prvostupňový správny orgán nepostupoval v súlade so zákonom ak po tom, ako zistil okruh vlastníkov stavby, nedoručoval oznámenie o začatí konania, prvostupňové rozhodnutie a opravu prvostupňového rozhodnutia všetkým stavebníkom, [REDACTED] a [REDACTED] a po obdržaní odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu, súčasťou ktorého bola aj plná moc udelená advokátovi, právnenému zástupcovi žalobcov. Je však takisto zrejmé, že aj žalobkyňa v 2. rade bola oboznámená s obsahom rozhodnutia, udelila plnú moc na zastupovanie advokátovi, ktorý aj v jej mene podal námietky voči prvostupňovému rozhodnutiu ako aj voči jeho oprave. Svoje procesné práva vlastníci stavby využili a postupom správnych orgánov teda nedošlo, k ich reálnemu obmedzeniu a pochybenie bolo týmto spôsobom konvalidované.

Námietky žalobcov smerujúce voči nezaznačeniu nepovolenej stavby v katastri nehnuteľnosti, nepreskúmateľnosti rozhodovania o pridelení súpisného čísla stavby nie sú v tomto konaní relevantné. Súd súhlasí s právnym názorom žalovaného, že dotknutá stavba žalobcov nemôže byť zaznačená v katastri nehnuteľností, pretože sa nejedná o stavbu, na ktorú bolo vydané stavebné povolenie a takáto nemôže byť predmetom zápisu. Pridelenie súpisného čísla nie je predmetom tohto konania a preto súd postup správneho orgánu v tomto smere nemôže preskúmať. Predmet konania bol podľa názoru súdu na základe údajov uvedených vo výroku rozhodnutia dostatočne identifikovateľný aj s použitím identifikačných znakov, ktoré nie sú predmetom zápisu v katastri nehnuteľností z dôvodov popísaných vyššie.

Takisto námietky žalobcov smerujúce voči nedostatkom v územnom pláne obce, v nesprávnom zaznačení trasy plynovodu, nemožnosti vyjadriť sa ku geometrickému plánu, nie sú vo vzťahu k dôvodu, ktorý viedol k vydaniu rozhodnutia o odstránení stavby relevantné.

Ako vyplýva z vyššie uvedených ustanovení, bolo v právomoci stavebného úradu vydať rozhodnutie o odstránení stavby len z dôvodu, že neboli v určenej lehote predložené požadované doklady a najmä samotná žiadosť o dodatočné povolenie stavby, čo bolo skutočným dôvodom vydania predmetného rozhodnutia ako to vyplýva z jeho odôvodnenia.

... aj využívanie práv a slobôd má svoje obmedzenia vyplývajúce z osobitných zákonov. Základné ľudské slobody, ako právo na obydlie, súkromie a rodinný život nie sú absolútne a nemožno ich rešpektovať v prípade rozporu v užívaní týchto práv s verejným záujmom alebo so zákonmi.

Stavebný zákon vo svojich ustanoveniach podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno realizovať stavbu. Jednou zo základných podmienok vydania stavebného povolenia je súhlas vlastníka pozemku (ak ním nie je stavebník) so stavbou. Žalobcovia nerešpektovali práva vlastníka pozemku na ktorom si vybudovali obydlie, do jeho vlastníckeho práva zasiahli, a preto sa nemôžu úspešne dovolávať ochrany svojich práv súvisiacich a vyplývajúcich z ich činnosti, ktorá bola v rozpore so zákonom.

Správny orgán napriek tomu umožnil žalobcom zlegalizovať ich stavbu rodinného domu so zákonom. Za týmto účelom žalobcov po vykonaní štátneho stavebného dohľadu vyzval na predloženie žiadosti o dodatočné povolenie stavby a dokladov potrebných za týmto účelom. Žalobcovia zostali nečinní, žiadosť o dodatočné povolenie stavby nepredložili. Zo spisu ani z tvrdení žalobcov taktiež nevyplývalo, že by požiadali o súčinnosť stavebný úrad, ktorý by im v takom prípade pre neznalosť predpisov bol povinný poskytnúť pomoc. Pre splnenie danej povinnosti správneho orgánu je potrebné, aby účastníci o takúto pomoc prejavili záujem, dožadovali sa jej a uviedli o akú súčinnosť a pomoc majú záujem. Nemožno dávať za vinu správneho orgánu ak po tom, ako žalobcov riadne poučil, čo majú vo veci konať, títo boli nečinní a nevyvinuli žiadnu iniciatívu a interakciu so správnym orgánom a nevyužili svoje procesné práva.

Keďže jediným podkladom pre vydanie rozhodnutia o odstránení stavby bola skutočnosť, že žalobcovia v určenej lehote nepredložili žiadosť o dodatočné povolenie stavby, nebolo zo strany stavebného úradu potrebné vykonávať žiadne iné šetrenie vo veci.

... Čo sa týka námietky diskriminácie žalobcov, voči ostatným obyvateľom predmetnej lokality z dôvodu rómskej národnosti, žalobcovia túto svoju námietku nekonkretizovali v tom smere, že ostatní obyvatelia tejto lokality nemajú rómsky pôvod, a preto v čase začatia tohto konania nebolo a nie je začaté obdobné konanie voči nim. Takisto nepreukázal svoje tvrdenie tým, že by títo ostatní obyvatelia taktiež nepožiadali o dodatočné povolenie stavby a napriek tomu bol prístup správnych orgánov iný.

Podľa názoru súdu žalovaný postupoval pri vydaní napadnutého rozhodnutia v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi, ako i s ust. § 59 správneho poriadku, jeho rozhodnutie obsahuje náležitosti ust. § 47 správneho poriadku, svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodnil a v konaní súd nezistil takú vadu, ktorá by spôsobila nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.“

Najvyšší súd, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľov, napadnutým rozsudkom sp. zn. 10 Sžo 21/2016 z 31. mája 2017 rozhodnutie súdu prvého stupňa z 27. novembra 2015 ako vecne správne potvrdil, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil najmä takto:

«Po preskúmaní veci sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu, ako aj so záverom žalovaného, že dôvodom vydania napadnutého rozhodnutia bolo nepredloženie požadovaných dokladov v lehote 60 dní od doručenia výzvy č. A/2012/00159-2 zo dňa 04. 07. 2012, ktorú prevzal vlastník stavby - žalobca 1/ dňa 18. 07. 2012, a to, že dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom a zároveň nepredloženie žiadosti o dodatočné povolenie stavby a dokladov potrebných na legalizáciu stavby. Odvolací súd dodáva, že žalobcovia 1/ a 2/ zároveň nepožiadali o predĺženie lehoty na predloženie požadovaných dokladov.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžp/28/2011 zo dňa 19. 07. 2012, v ktorom uviedol, že „... dôkazné bremeno preukázať, že ďalšia existencia nepovolenej stavby alebo stavby uskutočňovanej v rozpore so stavebným povolením nie je v rozpore s verejnými záujmami, spočíva na vlastníčkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Vlastník stavby na základe výzvy stavebného úradu si sám

a na vlastné náklady musí zaobstarať všetky potrebné doklady, t. j. rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy a obce.

... Vlastník nepovolenej stavby na základe výzvy stavebného úradu si sám a na vlastné náklady musí zaobstarať všetky potrebné doklady z hľadiska preukázania súladu s verejným záujmom, t. j. rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov, správcov sietí a technického vybavenia územia, ako aj obce ako samosprávneho orgánu, potrebné pre posúdenie súladu stavby s verejnými záujmami.“

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že vlastníkmí nepovolenej stavby sú žalobcovia 1/ a 2/, čo vyplýva aj z čestného prehlásenia žalobcu 1/ zo dňa 01. 03. 2012, v ktorom prehlásil, že skutočnosti uvedené v zázname z vykonaného štátneho stavebného dohľadu č. j. A/2012/00159/00160 zo dňa 01. 03. 2012 sú pravdivé. Zo záznamu je zrejmé, že žalobcovia 1/ a 2/ postavili rodinný dom svojpomocne, na cudzom pozemku a bez stavebného povolenia.

... Napriek pochybeniu správnych orgánov pri doručovaní, odvolací súd udáva, že pochybením nedošlo k obmedzeniu alebo porušeniu práv žalobcov a z toho dôvodu nebolo spôsobilé spochybníť zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Na opakovanú námietku žalobcov týkajúcu sa diskriminácie žalobcov z dôvodu rómskej národnosti odvolací súd považuje na tomto mieste za dôležité uviesť, že diskriminácia je v demokratickej spoločnosti považovaná za neprípustnú a jej vymedzené formy sú v právnom poriadku Slovenskej republiky (Ústavou Slovenskej republiky /čl. 12 ods. 1 a 2/, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd /čl. 14/, Smernicou Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa ustanovuje zásada rovnakého zaobchádzania medzi osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod, Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach, ku ktorému v roku 1976 pristúpilo ešte socialistické Československo a ktorý platí dodnes /čl. 26/) zakazované.

Pri diskriminácii ide o také konanie, keď sa v tej istej situácii zaobchádza s jedným človekom (resp. skupinou ľudí) inak než s iným človekom (skupinou ľudí) na základe jeho odlišnosti napr. rasového alebo etnického pôvodu, vierovyznania, veku, rodu, pohlavia alebo sexuálnej orientácie, pričom rozhodovanie o tom, či došlo alebo nedošlo ku diskriminácii, sa uskutočňuje na základe toho, či existuje príčinná súvislosť medzi znevýhodnením a použitím kritéria pre rozlišovanie.

V danom prípade žalobcovia nekonkretizovali svoju námietku v tom smere, že by k ostatným obyvateľom predmetnej lokality, najmä pokiaľ nemajú rómsky pôvod správny orgán pristupoval v obdobných právnych otázkach iným spôsobom, z konania pred správnymi orgánmi nebolo podľa názoru odvolacieho súdu preukázané, že by k diskriminácii žalobcov nejakým spôsobom došlo, preto sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu, že uvedenú námietku nebolo možné vyhodnotiť za dôvodnú.

Záverom odvolací súd dodáva, že dôvodom na vydanie rozhodnutia o odstránení stavby – rodinného domu žalobcov bola skutočnosť, že žalobcovia v určenej lehote (60 dní) nepredložili žiadosť o dodatočné povolenie stavby a potrebné doklady (§88a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb.)... Na odstránenie stavby tak nie je potrebné preukazovanie ďalších skutočností, pretože nariadiť odstránenie stavby je možné už na základe vyššie uvedených dôvodov.

Príslušný stavebný úrad tak konal v súlade so zákonom a je iba na škodu žalobcov, že zostali po doručení výzvy nečinní, resp. že ignorovali vzniknutú situáciu a neuskutočnili riadne a včas potrebné úkony smerujúce k legalizácii ich stavby - rodinného domu. Žalobcovia nepožiadali správne orgány ani o prípadné predĺženie lehoty na predloženie dokladov a ani nepožiadali správne orgány o prípadnú pomoc, či súčinnosť v konaní o dodatočnom povolení stavby. Na tomto mieste najvyšší súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod..»

Po preskúmaní sťažnosti, ako aj k nej priloženej dokumentácie ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Vychádzajúc predovšetkým z odôvodnenia označeného rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden

celok, a ktorých podstatné časti už boli citované, ústavný súd konštatuje, že právne závery vyplývajúce z označených rozhodnutí všeobecných súdov nemožno hodnotiť ako také, ktoré by popierali zmysel a účel vo veci aplikovaných právnych noriem. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku podľa názoru ústavného súdu reagoval na všetky relevantné námietky sťažovateľov uplatnené v ich odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu a svoje právne závery aj ústavne konformným spôsobom odôvodnil.

Vo vzťahu ku kľúčovej výhrade sťažovateľov, že najvyšší súd, rovnako ako pred ním krajský súd, sa vo svojich rozhodnutiach nezaoberali otázkou nevyhnutnosti, resp. primeranosti stavebným úradom nariadeného odstránenia stavby a neprihliadli ani na skutočnosť, že sťažovatelia sú rómskej národnosti, ústavný súd poukazuje na to, že zákonným dôvodom na odstránenie stavby vo vlastníctve sťažovateľov [REDACTED] a [REDACTED] bola skutočnosť, že sťažovatelia v lehote určenej stavebným úradom nepodali žiadosť o dodatočné povolenie ich stavby a ani nepredložili doklady o tom, že dodatočné povolenie stavby by v ich prípade nebolo v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom [§ 88a ods. 6 písm. a) a § 88a ods. 2 stavebného zákona]. Sťažovatelia v sťažnosti podanej ústavnému súdu pritom stavebným úradom konštatovanú existenciu zákonom ustanovených dôvodov na nariadenie odstránenia stavby žiadnym spôsobom nespochybňujú.

Ústavný súd v kontexte argumentácie sťažovateľov poukazuje na skutočnosť, že stavebný zákon pri vymedzovaní podmienok (dôvodov) na nariadenie odstránenia stavby neustanovuje kritérium nevyhnutnosti, resp. primeranosti. Z príslušných (už citovaných) ustanovení stavebného zákona vyplýva, že vlastník stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním má možnosť predísť nariadeniu jej odstránenia splnením si povinnosti podať žiadosť o jej dodatočné povolenie a následným postupom podľa pokynov stavebného úradu. Sťažovatelia v danom prípade, hoci o svojej zákonom ustanovenej povinnosti (minimálne) podať žiadosť o dodatočné povolenie stavby preukázateľne mali vedomosť (stavebný úrad ich na jej splnenie riadne vyzval), ostali pasívni. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku v tejto súvislosti podľa názoru ústavného súdu správne poukázal

na všeobecne akceptovanú právnu zásadu „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo.

V súvislosti s tvrdením sťažovateľov o ich diskriminácii založenej na ich príslušnosti k rómskej národnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovatelia v rámci svojej sťažnostnej argumentácie neoznačili žiadne objektívne okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že v ich veci bolo orgánmi verejnej moci rozhodnuté určitým spôsobom práve kvôli ich príslušnosti k určitej národnosti, resp. že by orgány verejnej moci v skutkovo obdobných prípadoch postupovali voči inej skupine obyvateľstva (voči príslušníkom inej národnosti) iným spôsobom. Samotná príslušnosť sťažovateľov k určitej národnosti (etniku) pritom nemôže byť dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nim došlo k diskriminačnému postupu (m. m. IV. ÚS 16/09). Nesplnenie si zákonom ustanovených povinností totiž v demokratickom a právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) musí mať v súlade s ústavným princípom rovnosti v právach (č. 12 ods. 1 ústavy) rovnaké (zákonom predpokladané) dôsledky vo vzťahu ku každému adresátovi právnej normy, bez ohľadu na jeho príslušnosť k určitej skupine obyvateľstva.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd pripomína aj svoj už opakovane vyslovený právny názor, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v príčinnej súvislosti s porušením ktorých sťažovatelia namietajú aj porušenie ďalších svojich v sťažnosti označených práv, nie je záruka, že rozhodnutie všeobecného súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka, resp. strany konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne konformný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. Ak to tak je, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí všeobecných súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (m. m. napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti mohol reálne dospieť k záveru o porušení

v sťažnosti označených práv sťažovateľov, a preto ich sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018